

1885 26. Marts 1889: 1. Beh. af Lovf. om Udvidelse af Landbohøjskolen.

1886

personelle og materielle Bevillinger. Jeg haaber at maatte betragte det som et godt Bærjel for den gode Land, der i det hele taget kan forventes at ville gjøre sig gjældende i Henseende til Bevillinger til Understøttelsesanstalter, ogsaa naar Spørgsmaal kommer til at foreligge for andre Undervisningsanstalter, s. Ex. Universitetet. Særligt ønsker jeg kun at tilføie et Par Bemærkninger med Hensyn til Skolens Styrelsesmaade. Det forekommer mig nemlig, at det dog vilde være ønskeligt, at den høitærede Indenrigsminister ikke kom i en altsfor stærk Kollision i Henseende til de Undervisningsanstalter, der ere underlagte Indenrigsministeriet lige over for dem, der ere underlagte Kirke- og Undervisningsministeriet. Thi vi, som høre under det høie Kirke- og Undervisningsministerium, glæde os over en høj Grad af Selvstyre, som jeg haade antager, at de, der ere knyttede til Anstalten, sætte Pris paa, og som jeg ogsaa drifter mig til at haabe skulde være til Gavn for selve de paagjældende Anstalter og de Formaal, de skulle virke for. Vi haade saaledes ved Universitetet en Styrelse, bestaaende af den akademiske Lærersamling, som den øverste Myndighed; den vælger en Del af Medlemmerne af Konsistorium, og den vælger den aarlige Rector, og hele denne Styrelse er derhos knyttet til Universitetets lærerne. Det er ingen udenfor staaende Myndighed, der styrer denne Anstalt, det er Undervisningsanstaltens egne Lærere, som ere ordnede og grupperede og i Forening altsaa haade den indre Ledelse. Komme vi til polyteknisk Lærestanstalt er der der noget lignende. Der er det 5 Lærere i Hovedsagene, af hvilke den ene er Direktør, som haade den indre Styrelse. Gaa vi videre til Latin-skolerne, da er det ogsaa en af Skolens Lærere, der som Rector staar i Spidsen for Skolen med et Lærerraad ved Siden. Den Grundtænkning, der her er anerkjendt, er altsaa helt igjennem denne: Anstaltens Selvstyre og Styrelsen gjennem Lærere, der ere knyttede til Undervisningen, som haade deres Livsgjerning i denne, og som derigjennem maa forudsættes at være inde i hele Styrelsen. Naar jeg nu spørger om, hvorledes Styrelsen er i Henseende til Landbohøjskolen, møde vi altsaa der en Direktør, der staar udenfor Undervisningen, og ikke som saadan er knyttet til Lærergjærningen. Ved Siden af ham

er der saa ifølge Lov af 8de Marts 1856 et Undervisningsraad, der i Følge § 9 bestaar af Direktøren og alle Anstaltens Lærere og Docenter. — den Gang var der 7 Lærere, nu er der, hvis jeg ikke tager feil, saadan noget som 20 eller 21 ved Siden af et større Antal Docenter. — og som iøvrigt kun har sin begrændsede Indflydelse, nemlig i Sager vedrørende Studieplanen og Examina; der er altsaa andre Anliggender, som forsaavidt ikke sortere under dem. Nu mener jeg nok, at medens det kunde gaa an at blive staaende ved denne Ordning, saalænge der kun var 7 Lærere, vil det blive ulige vanskeliggere, naar Lærerspersonalet udvides til et saa stort Antal Lærere, som her er foreslaaet, saaledes at der altsaa er een Direktør med et saa stort Antal Lærere. Det forekommer mig altsaa, at naar man i den Grad udvider Lærestanstaltens Personale, burde man tillige træffe Bestemmelse i Henseende til en nærmere Ordning af Lærerkæsternes Indflydelse paa hele Skolens Virksomhed. Jeg antager ikke, at det vil være nødvendigt, at det just gjøres igjennem Lov, men jeg henleder blot Opmærksomheden paa, at medens Lov af 1856 har medtaget Bestemmelser herom, har det foreliggende Lovforslag ganske forbigaaet dem, skjøndt det forekommer mig, at det haade været ønskeligt ogsaa paa dette Punkt at være opmærksom paa de Vædringer, som Reformen medfører, og navnlig at gjenneføre en høiere Grad af Selvstyre i Henseende til Ledelsen af Skolen, i Stedet for den nu bestaaende mere bureaukratiske Styrelse. Det er blot disse Bemærkninger, jeg vil tillade mig at henstille til et eventuelt Udvalgs Overveielse.

Indenrigsministeren (Singe r3 Lev):

Jeg tror at turde sige, at dette Lovforslag i Virkeligheden er meget omhyggelig forberedt, og at der er givet omfattende Oplysninger i Anledning af Lovforslaget. Jeg maa ganske vist indrømme, at Forberedelserne fandt Sted i Fjor, da der var nedsat, om ikke en Kommission, saa dog en større Kredts af Mænd tilligemed Direktøren, for at tage Forslaget under Overveielse, og jeg maa tillade mig at erindre om, at der den Gang er omdelt en meget forsparlign Mængde Bilag af meget vægtigt Indhold i begge Thing. Det følger jo af sig selv, at man maa sammenholde